

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisu

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Virkkula, E. 2022. Opetussuunnitelman uudistaminen korkeakoulussa. Osa III: osaamisteemat. Oamk Journal 123/2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022080953425>

Opetussuunnitelman uudistaminen korkeakoulussa.

Osa III: osaamisteemat

8.8.2022 - Virkkula Esa

Opiskelijan on tärkeä ymmärtää, miten hänen opintonsa etenevät ja millaisissa opintokokonaisuuksissa osaaminen kehittyy. Opetussuunnitelman uudistamistyön loppupuolella määritellään joko lukuvuodelle, lukukaudelle tai periodille sitä havainnollistava osaamisteema.

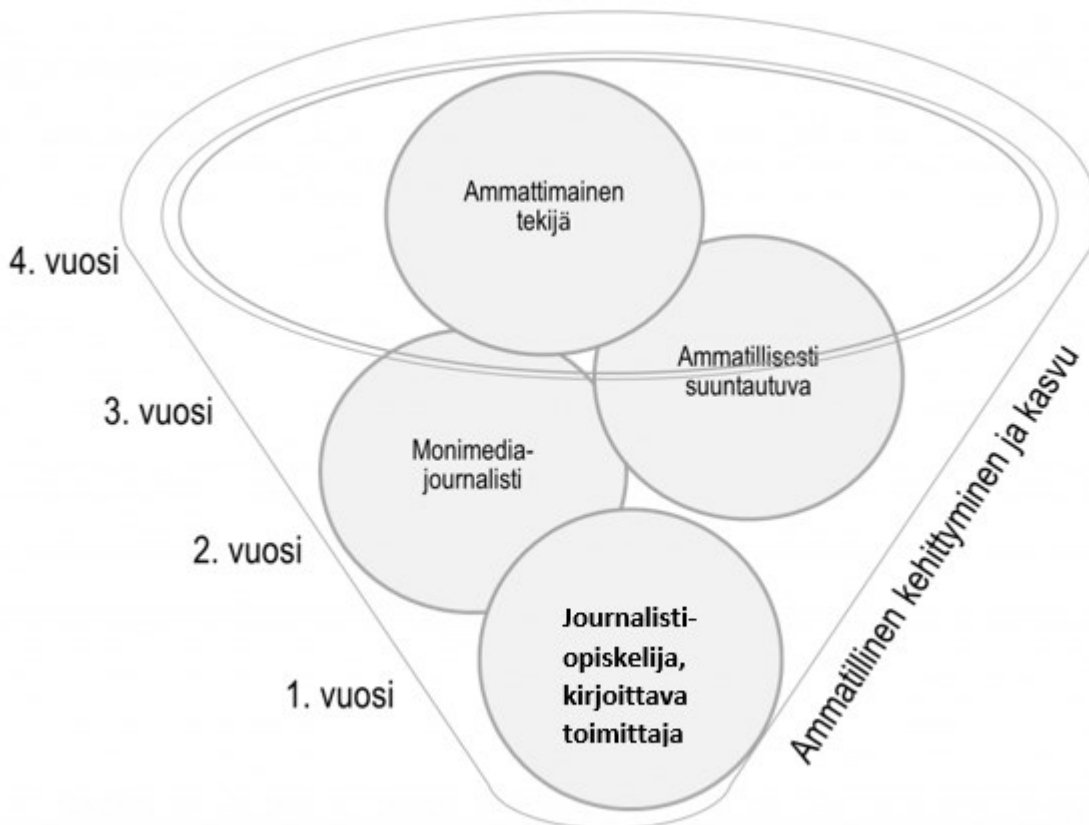
Osaamisteemat konkretisoivat opiskelijalle opintojen etenemisen vaiheet (kuva: fauxels/pexels.com).

Käytän tässä yhteydessä laajoista (15–60 op) opintokokonaisuuksista nimitystä osaamisteema. Tarkoitan kokonaisuutta, joka sisältää tyypillisesti yhden tai useamman opintojakson. Osaamisteemat suunnitellaan oppimisen kannalta

loogisesti eteneviksi kokonaisuuksiksi: ensimmäisen teeman ydinosaaminen luo pohjan seuraavan teeman ydinosaamisen kehittämiseksi ja niin edelleen. Sama logiikka toimii myös osaamisteeman sisällä opintojaksoissa.

Osaamisteemoiksi rakennetusta tutkintokokonaisuudesta hahmottuu selkeästi, mitä osaamista opiskelija hankkii opintojen eri vaiheissa.

Seuraavassa esimerkissä Oamkin journalismin koulutuksen lukuvuosittaiset osaamisteemat kuvaavat vaiheittain etenevän osaamisen kehittämisen [1] [2] [3]. Alussa opiskelija keskittyy omien ammatillisten perusvalmiuksien hankkimiseen, mutta osaamisen kehittyessä osallistuu koko ajan enemmän journalismin alan työskentelyyn ja liittyy vähitellen osaksi sen asiantuntijayhteisöä (kuvio 1).

KUVIO 1. Journalismiopiskelijän ammatillinen kehittyminen ja kasvu osaamisteemoittain.

Oamkin journalistien opinnot ovat esimerkki osaamisteemoittain etenevistä korkeakouluopinnoista, joissa ratkotaan aitoja ammatillisia ongelmia yhdistämällä

teoreettista ja käytännöllistä tietoa. Opettajat hyödyntävät opetuksessa ja ohjauksessa monipuolisia itsearviointi- ja vertaisoppimismenetelmiä [4].

Osaamisteemat havainnollistavat opiskelijan opintopolun ison kuvan

Opintojen alussa keskeisenä tavoitteena, journalististen perustaitojen kehittämisen lisäksi, on oppia tuntemaan oma osaaminen suhteessa tutkinnon tavoitteisiin. Osaamisteemoissa ”Journalistiopiskelija” ja ”Kirjoittava toimittaja” juurrutetaan opiskelijan tulevaan ammattialaan ja rakennetaan perusta osaamisen syventämiselle [5].

Seuraavana lukuvuonna osaamisteemana on ”Monimediajournalismi”. Opintoissa ammatillista osaamista syvennetään muun muassa audiovisuaalisessa journalismissa sekä erilaisissa verkkojournalismin ratkaisuissa. Lisäksi harjaannutaan projekti- ja yleisölähtöiseen työskentelyyn sekä vahvistetaan alan käsitteiden hallintaa. Opiskelija oppii itsenäisesti ja ryhmässä, journalistin tehtävissä.

Kolmantena vuonna opinnot etenevät merkittävien osien työelämälähtöisissä oppimisympäristöissä, jolloin myös ammatillinen yhteistyöverkosto laajenee. Kyseessä on ammatti-identiteetin kehittymisen kannalta erittäin tärkeä vaihe, jossa hyvällä suunnittelulla ja ohjauksella luodaan edellytykset myös onnistuneelle alakohtaiselle ammatilliselle suuntautumiselle – erityisosaamisen kehittymiselle [6].

Neljäntenä vuonna, opintojen loppupuolella, opiskelija toimii opetustoimituksen esimiehenä, esimerkiksi uutispäällikkönä tai -tuottajana nuoremmille opiskelijakollegoilleen. Osaamisen kehittyessä vastuu lisääntyy ja oppiminen kytkeytyy tiiviisti työelämän todellisuuteen [7]. Tavoitteena on integroituminen journalistien asiantuntijakulttuuriin. Erilaiset haasteelliset tilanteet sekä niiden ratkaiseminen tulevat tutuiksi, ja journalistin monipuolinen työnkuva selkiytyy [1] [2] [3].

Osaamisteemat tuovat opintopolun näkyviin. Opiskelijalle konkretisoituu, minkälaiden vaiheidn kautta hänen osaamisensa kehittyy. Toisaalta osaamisteemojen avulla opinnot rakentuvat loogisesti eteneviksi osaamiskokonaisuuksiksi.

Tässä blogikirjoitussarjassa käsitelty kolmivaiheinen uudistamisprosessi tuottaa työelämän vaatimuksia vastaavan, ajanmukaisen tutkintokoulutuksen opetussuunnitelman. Se on perusta onnistuneelle toteutukselle. Opetus ja ohjaus sekä opiskelija-arviointi toteutetaan siten, että ne tukevat asiantuntijuuden kehittymistä osaamisperustaisesti [8] [9] [10].

Virkkula Esa, yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Lähteet

- [1] Auvinen, P., Hirvonen, K., Dal Maso, R., Kallberg, K. & Putkuri, P. 2007. Opetussuunnitelma ammattikorkeakoulussa. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja B: Selosteita ja opetusmateriaalia, 9. Hakupäivä 25.3.2022. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-604-065-6>
- [2] Wenger, E. 1998. Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity. Cambridge University Press.
- [3] Wenger, E. 2009. A Social Theory of Learning. Teoksessa K. Illeris (toim.) Contemporary Theories of Learning: Learning Theorists in Their Own Words, 209–218. Routledge.
- [4] Virtanen, A. & Tynjälä, P. 2019. Factors explaining the learning of generic skills: a study of university students' experiences. Teaching in Higher Education 24 (7), 880–894. Hakupäivä 25.3.2022. <http://dx.doi.org/10.1080/13562517.2018.1515195>
- [5] Kirschner, P. & van Merriënboer, J. 2018. Ten Steps to Complex Learning (3rd ed.) Taylor & Francis.

[6] Oulun ammattikorkeakoulu. 2021. Journalistic Lab 30 op opintojakso. Oulun ammattikorkeakoulu, Oulu. Hakupäivä 12.3.2022. https://www.oamk.fi/opinto-opas/opintojen-sisalto/opetussuunnitelmat?koulutus=vie2021s-jou&lk=s2021&alasivu=opintojakso&oj=MV00CX93_fi

[7] Wesselink, R., Biemans, H., Gulikers, J. & Mulder, M. 2017. Models and Principles for Designing Competence-based Curricula, Teaching, Learning and Assessment. Teoksessa M. Mulder (toim.) Competence-based Vocational and Professional Education: Bridging the Worlds of Work and Education, 533–553. Springer.

[8] Virkkula, E. 2019. Arviointia, arvostelua vai arvausta osa I: miten toteutetaan opiskelija-arvioinnin kokonaisuus? ePooki asiantuntijablogi 6.11. Oulun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 24.4.2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019110636905>

[9] Virkkula, E. 2019. Arviointia, arvostelua vai arvausta osa II: millainen on hyvä osaamistavoite ja arviointikriteeri? ePooki asiantuntijablogi 7.11. Oulun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.4.2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019110737079>

[10] Virkkula, E. 2019. Arviointia, arvostelua vai arvausta osa III: millainen arviointi edistää oppimista? ePooki asiantuntijablogi 8.11. Oulun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.4.2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019110837234>

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 123/2022

Julkaisuvuosi: 2022

Tekijätiedot: Virkkula Esa

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022080953425>

Kieli: suomi

Tiivistelmä: Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä korkeakouluilla on merkittävä

itseäänmääräämisoikeus opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Lainsäädäntö määrittelee lähinnä opintojen rakenteen, laajuuden sekä tutkintojen tason kansallisen viitekehyksen mukaan (tasot 6–8). Tutkintokoulutusten opetussuunnitelmia on uudistettava aika-ajoin, tyypillisesti työelämän osaamisvaatimukseen nivoutuen. Kuvaan kolmiosaisessa blogikirjoitussarjassa opetussuunnitelmien uudistamisen kolmivaiheisen toteutusmallin ja käsittelen esimerkkien kautta mallin hyödyntämistä tutkintokoulutuksen opetussuunnitelmauudistuksessa.